

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

2013/2020(INI)

4.9.2013

ADVIES

van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

aan de Commissie buitenlandse zaken

inzake de situatie van de mensenrechten in de Sahel
(2013/2020(INI))

Rapporteur voor advies: Mariya Gabriel

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid verzoekt de ten principale bevoegde Commissie buitenlandse zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- gezien het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen en het bijbehorende facultatief protocol,
 - gezien het Protocol inzake de rechten van vrouwen in Afrika dat is gehecht aan het Afrikaanse Handvest van de rechten van de mens en de volkeren,
 - gezien de verklaring van de Verenigde Naties inzake de bescherming van vrouwen en kinderen tijdens noodsituaties en gewapende conflicten, alsmede resoluties 1325 (2000) en 1820 (2008) van de Veiligheidsraad,
 - gezien het EU-Actieplan voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen in het kader van ontwikkelingssamenwerking (2010-2015),
 - gezien de EU-richtsnoeren inzake geweld tegen vrouwen en meisjes en de bestrijding van alle vormen van discriminatie van vrouwen en meisjes,
- A. overwegende dat de schendingen van de mensenrechten en de politieke, ecologische, humanitaire en ontwikkelingscrisis in de Sahel vooral de vrouwen treffen, die vaak het slachtoffer van discriminatie, uitzonderlijke fysieke en menselijke onzekerheid, chronische armoede en marginalisering zijn;
- B. overwegende dat de kleine boeren in de Sahel voor het grootste deel vrouwen zijn en dat zij desalniettemin worden achtergesteld op het gebied van de eigendomsrechten op grond; overwegende dat dit ontbreken van grondbezit bijdraagt aan de armoede onder vrouwen;
- C. overwegende dat de mobiliteit en productiviteit van vrouwen en uiteindelijk hun vermogen om als effectieve leiders en voorvechters op het gebied van vrouwenrechten te fungeren, worden beperkt door een steeds restrictievere sociale omgeving;
- D. overwegende dat gendergelijkheid, het versterken van de politieke en economische positie van vrouwen, het bevorderen van gendergelijkheid en het verdedigen van de rechten van vrouwen van essentieel belang zijn om de armoede te bestrijden en de duurzame ontwikkeling te stimuleren;
- E. overwegende dat tijdens de top van Londen over gezinsplanning in juli 2012 meer dan honderd regeringen, internationale agentschappen en NGO's zich tot doel hebben gesteld om voor 2020 nog eens 4 miljard Amerikaanse dollar extra te investeren, bovenop de 10 miljard dollar die reeds werd vrijgemaakt, om het aantal vrouwen dat anticonceptie gebruikt in de 69 armste landen ter wereld, waaronder ook de Sahellanden, met 120 miljoen te verhogen;
- F. overwegende dat uit onderzoek blijkt dat wanneer vrouwen worden opgeleid en in staat worden gesteld een inkomen te verdienen en te beheren, dit een aantal positieve resultaten heeft, zoals de daling van de kraamvrouwen- en zuigelingensterfte, verbetering van de

gezondheid en voeding van moeders en kinderen, stijging van de landbouwproductiviteit, vermindering van de klimaatverandering, een langzamere stijging van de bevolkingsgroei, meer besparingen en doorbreking van armoedecycli¹;

1. wijst erop dat vrouwen vaak worden gediscrimineerd bij de erkenning van hun strijd voor de vrede; wijst erop dat, wanneer vrouwen regelmatig worden betrokken bij de oplossing van conflicten en de bestending van de vrede, zij bij de vredesonderhandelingen een sleutelrol spelen en de reikwijdte van de wederopbouw, rehabilitatie en vredesbestending vergroten; dringt derhalve aan op de participatie van vrouwen in alle nationale, regionale en internationale verzoeningsprocessen voor Mali, met name voor het noorden van het land; eist dat de nationale actieplannen van resolutie 1325 van de VN- Veiligheidsraad regelmatig worden herzien en dat de prioriteiten ervan regelmatig worden bijgewerkt;
2. uit zijn bezorgdheid over de discriminatie van vrouwen en meisjes in een groot deel van deze regio, met name bij de toegang tot onderwijs, banen met rechten en gezondheidszorg, en in andere processen zoals gedwongen huwelijken, seksuele uitbuiting en genitale verminking;
3. is zeer bezorgd over de toepassing van wetten op het gebied van "openbare schennis van de goede zeden" en wetten die vereniging met "een immoreel doel" verbieden, met betrekking tot de LGBT-gemeenschap in Mali en de omliggende regio; wijst erop dat er veel melding wordt gemaakt van discriminatie, hoewel relaties tussen personen van hetzelfde geslacht in de regio legaal zijn;
4. dringt er bij de EU en de Sahellanden op aan om resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad betreffende vrouwen, vrede en veiligheid, waarin wordt opgeroepen tot de participatie van vrouwen in alle aspecten en op alle niveaus van de oplossing van conflicten, resolutie 1820 betreffende seksueel geweld in en na conflictsituaties en de daaropvolgende resoluties 1888, 1889 en 1960, die op de voornoemde resoluties zijn gebaseerd, volledig toe te passen; verzoekt derhalve om de participatie van vrouwen in de vredesprocessen te benadrukken en te garanderen, en te erkennen dat het noodzakelijk is om bij conflictpreventie, vredeshandhavingsoperaties, humanitaire hulp en wederopbouw na conflicten rekening te houden met het genderperspectief; wijst op het extreme lijden dat vrouwen in oorlogslanden wordt berokkend, enkel omdat zij vrouw zijn; benadrukt dat daden zoals de verkrachting van meisjes door soldaten, gedwongen prostitutie, gedwongen zwangerschap, seksuele slavernij, verkrachting en aanranding en ontvoering, misdaden zijn die niet mogen worden genegeerd; is van mening dat deze misdaden door de EU moeten worden beschouwd als fundamentele problemen die moeten worden aangepakt; onderstreept dat het absoluut noodzakelijk is om de toegang tot abortus te garanderen voor vrouwen en meisjes die het slachtoffer worden van verkrachting in gewapende conflicten;
5. herinnert eraan dat de strijd tegen straffeloosheid, onder meer in verband met gendergeweld in conflicten waardoor de waardigheid van vrouwen wordt aangetast, van

¹ Isobel Coleman, 'The global glass ceiling: why empowering women is good for business', in *Foreign Affairs*, Vol. 89, mei/juni 2010, blz. 13-20; VN-Bevolkingsfonds, 'State of world population 2009 – Facing a changing world: women, population and climate'.

essentieel belang is om de stabiliteit te herstellen en duurzame vrede tot stand te brengen; is in dit verband ingenomen met het feit dat de Malinese regering zich tot het Internationaal Strafhof heeft gewend en met de instelling van een internationale onderzoekscommissie naar de misdaden en schendingen van de mensenrechten die in Mali zijn begaan;

6. verzoekt de Sahellanden met klem hun wetten met betrekking tot vrouwen- en eigendomsrechten te herzien; benadrukt dat het belangrijk is dat vrouwen eigenaar zijn van de grond die zij bewerken en waarop zij wonen;
7. vestigt de aandacht op de situatie van de Saharaanse vrouwen en hun belangrijke rol in de Saharaanse samenleving, met name in de vluchtelingenkampen, waar het analfabetisme aanzienlijk is gedaald, van 95 % ten tijde van de Spaanse bezetting tot de huidige 5 %; wijst op de sleutelrol die vrouwen vervullen in de organisatie van de Saharaanse instellingen en op hun sterke participatie in de besluitvorming op alle niveaus, gaande van de lokale comités tot het parlement en de regering;
8. veroordeelt de schendingen van de mensenrechten waarmee de Saharaanse vrouwen in de door Marokko bezette gebieden worden geconfronteerd, met name in de vorm van pesterijen en seksueel geweld, mechanismen die door de Marokkaanse bezettingsstrijdkrachten worden gebruikt om het Saharaanse volk in zijn strijd om het legitieme recht op zelfbeschikking te intimideren;
9. vestigt de aandacht op de rol die de vrouwen in de Westelijke Sahara spelen in de vredeshandhaving, het bevorderen van de dialoog, de bijlegging van conflicten en het behoud van de Saharaanse samenleving en structuren;
10. veroordeelt de inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van derde landen door het Europees Instrument voor democratie en mensenrechten (EIDHR) en wijst nogmaals op het recht van volkeren op soevereiniteit en zelfbeschikking zonder externe inmenging; is van mening dat de bescherming van de rechten van vrouwen en de bevordering van een beleid dat de actieve participatie van vrouwen in alle aspecten van de samenleving stimuleert, van essentieel belang zijn voor de democratie in alle landen;
11. erkent echter de positieve rol van het EIDHR bij de bescherming van de rechten van vrouwen en de bestending van de democratie in derde landen;
12. is verheugd over de inspanningen van de Afrikaanse Unie ten behoeve van de rechten van vrouwen en wijst andermaal op de sleutelrol van de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (Ecowas) voor de stabiliteit van de regio;
13. dringt aan op de ontwikkeling van beleid waarin rekening wordt gehouden met de specifieke situatie van kwetsbare groepen zoals vrouwen, kinderen en personen met een handicap, en, daaruit voortvloeiend, op de verwezenlijking van desbetreffende infrastructuur zoals ziekenhuizen, scholen en onderwijsmateriaal, evenals van de noodzakelijke sociale, psychologische en administratieve ondersteuning; wijst op het belang van samenwerking en overleg met plaatselijke vrouwenorganisaties;
14. benadrukt dat bijzondere aandacht dient te worden besteed aan de educatie van zowel

mannen als vrouwen over genderkwesties vanaf het eerste schoolbezoek, zodat attitudes en maatschappelijke stereotypes geleidelijk veranderen en gendergelijkheid een basisbeginsel wordt in de samenleving van de Sahellanden;

15. verzoekt de Commissie, de Dienst voor extern optreden (EDEO) en de Raad de landen van de regio nog meer aan te moedigen om expliciete bepalingen in hun wetgeving op te nemen en programma's te promoten waarmee de rechten van vrouwen en meisjes worden gewaarborgd, met name de toegang tot overheidsdiensten, met inbegrip van onderwijs, toegang tot gezondheid, seksuele en reproductieve rechten, zekere leningen voor voedsel, grond en productiemiddelen, vooral in plattelandgebieden, en toegang tot zorg en rechtspraak, ten einde de financiële onafhankelijkheid van vrouwen te vergroten door hen te helpen de overstap te maken van de informele naar de formele sector, hun participatie in de politieke en economische besluitvorming te stimuleren en een einde te maken aan alle vormen van geweld jegens vrouwen en meisjes, met inbegrip van de uitroeiing van gedwongen huwelijken op jonge leeftijd en de barbaarse praktijk van de genitale verminking van vrouwen;
16. benadrukt dat huiselijk geweld geen privéaangelegenheid is die alleen het gezin aangaat, en dat excuses voor geweld op grond van culturele of religieuze overtuigingen onacceptabel zijn;
17. dringt er bij de Commissie, de EDEO en de partnerlanden op aan in vredesbesprekingen voorrang te verlenen aan de kwestie van straffeloosheid en ervoor te zorgen dat de daders van seksueel geweld voor de rechter worden gebracht;
18. verzoekt de Sahellanden wetten en concrete maatregelen vast te stellen waarmee alle vormen van geweld tegen vrouwen worden verboden en gestraft, inclusief huiselijk en seksueel geweld, seksuele intimidatie en schadelijke traditionele praktijken, zoals genitale verminking van vrouwen en gedwongen huwelijken, inzonderheid in het geval van minderjarige meisjes; wijst op het belang van bescherming van de slachtoffers en de verlening van specifieke diensten, en van de strijd tegen de straffeloosheid van de daders, waarbij moet worden gegarandeerd dat dergelijke misdaden worden onderzocht, voor de rechtbank worden gebracht en daadwerkelijk worden bestraft en dat alle vrouwen volwaardige toegang tot de rechtspraak krijgen, zonder discriminatie op religieuze en/of etnische gronden;
19. herinnert eraan dat het van essentieel belang is om vrouwenverenigingen op lokaal niveau te betrekken bij de uitwerking en uitvoering van de projecten, daarbij rekening te houden met hun kennis en ervaring en hun de toegang tot nationale en internationale overheidsfinanciering te vergemakkelijken;
20. roept de Sahellanden op ervoor te zorgen dat alle meisjes bij de geboorte worden geregistreerd en vervolgens voor het basisonderwijs worden ingeschreven;
21. verzoekt de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de Sahel en de speciale vertegenwoordiger voor de mensenrechten gezamenlijke acties te ontwikkelen met het oog op een betere waarborging van de rechten van de vrouw in de regio, met name door straffeloosheid voor gendergeweld en ander geweld dat afbreuk doet aan de waardigheid van vrouwen te bestrijden; dringt erop aan dat de Europese Commissie, de EDEO en de

partnerlanden van de rechten van de vrouw en de gendergelijkheid een prioriteit maken in het kader van de programma's voor bilaterale steun en dat zij voorzien in de duurzame en voorspelbare financiering van initiatieven die de positie van de vrouw moet versterken en de gelijkheid van mannen en vrouwen moeten bevorderen; veroordeelt vooral het geweld als de voornaamste belemmering voor vrouwen om hun sociale en economische vrijheid uit te oefenen; onderstreept dat de bevordering van gelijke kansen voor mannen en vrouwen moet worden beschouwd als een vraagstuk dat alle terreinen bestrijkt;

22. verzoekt de internationale gemeenschap met klem meer financiële middelen beschikbaar te stellen voor de bevordering van de rechten en de empowerment van vrouwen in de regio;
23. wijst erop dat de mensenhandel deel uitmaakt van het grotere probleem van de georganiseerde misdaad, waartoe ook de illegale handel in verdovende middelen, olie, sigaretten, namaakgeneesmiddelen en vuurwapens behoort; dringt er bij de leiders van de Sahellanden op aan zich gezamenlijk in te spannen voor de versterking van wetshandhavingssystemen om alle vormen van illegale handel uit te roeien, maar in het bijzonder de mensenhandel, waardoor sommige van de jongste en armste vrouwen in de regio worden getroffen;
24. betreurt dat noch in de EU-strategie voor veiligheid en ontwikkeling in de Sahel die op 21 maart 2011 werd goedgekeurd, noch in de conclusies hierover die op 23 maart 2012 door de Raad Buitenlandse Zaken werden aangenomen, wordt verwezen naar het bevorderen van gendergelijkheid, de situatie van vrouwen of de verdediging van de rechten van vrouwen;
25. doet een beroep op de Sahellanden om nauwer samen te werken ten einde samen met de NGO's, het maatschappelijk middenveld, de VN en de Europese Unie bewustmakingscampagnes te lanceren over de rechten van vrouwen;
26. betreurt dat de Commissie de genderdimensie van armoede niet afdoende benadrukt; is van mening dat de EU in de specifieke behoeften van vrouwen moet investeren en sociale beschermingspakketten moet ontwikkelen die een antwoord bieden op de uitdagingen waarmee vrouwen worden geconfronteerd; onderstreept dat gendergelijkheid en het versterken van de politieke en economische positie van vrouwen van essentieel belang zijn om de ontwikkelings- en armoedebestrijdingsdoelstellingen voor de Sahel te verwezenlijken; roept de instellingen van de EU op om ervoor te zorgen dat gendergelijkheid en de versterking van de positie van vrouwen een plaats krijgen op alle niveaus van het ontwikkelingsbeleid en in alle ontwikkelingsprogramma's van de EU die van toepassing zijn op de Sahel;
27. wijst erop dat de besparingen op gebieden als voedselzekerheid, gezondheid en onderwijs, die van essentieel belang zijn om de millenniumontwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken, de humanitaire en voedselcrisis in de Sahel aanscherpen; benadrukt dat structurele interventies op het gebied van landbouw, voedselzekerheid en voeding, alsmede concrete maatregelen om landroof uit te roeien van essentieel belang zijn om een inclusieve en duurzame groei te bewerkstelligen en om te voorkomen dat de voedselcrises in de Sahel zich jaar na jaar herhalen;

28. stelt vast dat vrouwen een essentiële rol spelen in de ontwikkeling van de Sahel, met name op het gebied van voeding, voedselzekerheid en de productie van levensmiddelen, aangezien vrouwen primair verantwoordelijk zijn voor de landbouw, hoewel zij nagenoeg nooit eigenaar kunnen worden van het land dat zij bewerken; verzoekt de Commissie de fundamentele bijdrage van vrouwen, als kleine boeren, aan de voedselveiligheid te erkennen en in programma's voor de specifieke ondersteuning van vrouwen te investeren; wijst met klem op het feit dat de EU-strategie tevens gericht dient te zijn op maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de kwetsbaarste mensen - met name in plattelandsgebieden - landbouwscholing, onderricht in de voedingsleer en goede gezondheids- en arbeidsomstandigheden kunnen krijgen, en indien nodig kunnen terugvallen op een veiligheidsnet; benadrukt dat om ervoor te zorgen dat kleine boeren, met name vrouwen, niet alleen op een duurzame manier produceren maar ook hun productiepotentieel aanboren, de toegang tot microkredieten moet worden verbeterd voor investeringen in beter zaad, betere meststoffen en betere irrigatiemechanismen en in de nodige werktuigen om de gewassen te beschermen tegen plagen en ziekten;
29. wijst erop dat er dringend humanitaire hulp van de EU moet worden verleend die kan helpen om de millenniumontwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken; wijst op het belang van de doelstelling om de gezondheid van moeders te verbeteren om zo de kraamvrouwensterfte te verminderen en een universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg en gezinsplanning te verzekeren; benadrukt het belang van voorlichting over en bewustzijn van seksuele en reproductieve gezondheid als een onontbeerlijk deel van de agenda voor de gezondheid van vrouwen;
30. onderstreept de noodzaak om ter versterking van de gezondheidsstelsels gezondheidsprogramma's te ontwerpen en uit te voeren, gezien het feit dat de wereldwijde economische crisis de vooruitgang op het gebied van de bestrijding van HIV/AIDS, tuberculose, malaria en andere ziekten ondermijnd heeft;

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	2.9.2013
Uitslag eindstemming	+: 14 -: 0 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Mikael Gustafsson, Astrid Lulling, Joanna Senyszyn, Marc Tarabella, Inês Cristina Zuber
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Rosa Estaràs Ferragut, Mariya Gabriel, Iñaki Irazabalbeitia Fernández, Nicole Kiil-Nielsen, Antigoni Papadopoulou, Angelika Werthmann